

Rosan Coppes en haar vader.
FOTO FAMILIEALBUM ROSAN COPPES

Leonie Schrouff met
haar vader.
FOTO FAMILIEALBUM
LEONIE SCHROUFF

Koen Wauters met zijn
ouders.
FOTO FAMILIEALBUM KOEN
WAUTERS

ken”, zegt Gerard de Korte, bisschop van Den Bosch. “Veel uitgetreden priesters kwamen terecht in het maatschappelijk werk, de sociale sector, opbouwwerk. Daar lag hun hart. Ze wilden de wereld beter maken, maar daarvoor hoefde je niet in God te geloven en als je dan een meisje tegenkwam en verliefd werd, dan gaat het zoals het gaat. Het celibaat kan alleen maar gelukkig beleefd worden als die religieuze relatie, die band met God heel sterk is.”

Op 7 januari 1970, bij de vijfde plenaire zitting van het Pastoraal Concilie was het zover. De Nederlandse katholieken gingen officieel stemmen over de afschaffing van de verplichte koppeling tussen celibaat en ambtsbediening. Het was wereldnieuws. Van de 106 stemgerechtigden stemden 90 voor afschaffing, 6 tegen en 2 blanco. De 8 bisschoppen onthielden zich van stemming. Nederland trok zich daarmee niks aan van het gezag van de paus, die al in 1967 in de encycliek *Sacerdotalis Caelibatus* had laten vastleggen dat priesters die wilden trouwen, na de ambtsverlating of uittreding al hun bevoegdheden kwijtraakten.

Dolf Coppes was een van de progressieve priesters die niet op toestemming van Rome wachtte en in 1965 in het huwelijk trad en twee dochters kreeg. Rosan Coppes is de oudste: “Mijn moeder had er in het begin wel last van. Mensen gingen haar opbellen om te zeggen dat ze het slechtste van het slechtste was, omdat ze mijn vader had verleid. Als priester was hij bekend in die tijd. Hij organiseerde jongerendiensten en deed dagsluitingen voor de KRO op televisie. Mijn vader wilde vooruit met dingen, vond

echt dat de kerk moest veranderen en dacht ook lange tijd dat dat zou gebeuren. Dat dat niet ging, kon hij niet verkroppen.”

Dolf Coppes bleef op zoek naar nieuwe gemeenschappen. In 1966 richtte hij samen met dominee Klamer de telefonische hulpdienst Stichting Korrelatie op en later werd hij voorzitter en kamerlid van de Politieke Partij Radicale in de hoop structureel iets te doen aan menselijke nood. “Ik heb bewondering voor zijn progressieve idealen, maar ik zou nooit zo compromisloos kunnen zijn als hij. Je hebt er zoveel last van uiteindelijk. Als ik zijn oude bespiegelingen lees, denk ik ‘man, waarom ben je niet wat leukers gaan doen’. Zijn strijd hield nooit op. Zelfs een jaar voor zijn dood in 2000 schreef hij nog ingezonden brieven als er weer iets gebeurde in de kerk.”

Paus Paulus VI had het bij zijn ‘nee’ tegen

Talkshow ‘Onze vader was priester’

Op zaterdagochtend 23 april organiseren Museum Catharijneconvent en Tivoli Vredenburg samen met Katja Kreukels de talkshow ‘Onze vader was priester’. **Kinderen van uitgetreden priesters praten over hun ervaringen.** Ook is er aandacht voor het historische verhaal achter de massale priesteruitredingen. **De talkshow is gekoppeld aan de tentoonstelling Van God Los?** De onstuimige jaren zestig. **Aanmelden via www.tivoli.nl**

de afschaffing van het verplichte celibaat kunnen laten toen kardinaal Alfrink de uitkomst van de stemming in Rome kwam bespreken. Hij had het stof van zijn mantel kunnen afkloppen en verder kunnen trekken, maar in plaats daarvan pakte hij, zoals vaak geschreven is, de kromstaf als wapen. Hij benoemde de conservatieve kapelaan Simonis tot bisschop van Rotterdam in 1970 en twee jaar later Gijsen in Roermond. Dit zou het begin worden van een ommekeer. Schelkens: “Gijsen wantrouwde vernieuwende theologie, en leidde op de nieuwe seminarie-opleiding Rolduc priesters op met een bijna anti-intellectueel sentiment.”

Kampenstrijd

De Rolduc-bisschoppen hadden op den duur met hulp van Rome getalsmatig de sterkste inbreng in de Nederlandse bisschoppenconferentie, wat de kampenstrijd met de progressieve bewegingen versterkte in de jaren tachtig. Maar het steeds meer gesecculariseerde Nederland trok zich daar steeds minder van aan. De weerstand tegen uitgetreden priesters werd eind jaren zestig al minder. De reacties werden milder, neutraler, minder heftig.

Ook al werd het wel betreurd dat er zoveel goede krachten verloren waren gegaan voor de kerk. Niet in de laatste plaats bij de uitgetreden priesters zelf.

De enige route van voor naar achter het altaar was herintreden, zoals de vader van Leoni Schrouff dat deed bij de montfortanen. Leoni: “Mijn vader heeft altijd moeite gehad zijn geestelijke wereld en die van zijn gezin met elkaar te combineren. Na de ver-

schrikkingen die hij als missionaris in Belgisch Congo meemaakte in 1960 toen de rebellie kwamen, had hij wat anders nodig dan geloof. Als kapelaan in Duitsland leerde hij mijn moeder kennen en werd verliefd.”

Joseph Schrouff verwachtte dat hij als getrouwde man zijn kerkelijke taken wel weer op kon pakken, maar dat bleef uit. Hij ging in Berlijn een hotel runnen samen met zijn echtgenote en zweeg over zijn vorige leven. “Ik wist wel dat hij priester was geweest, maar dat mocht ik niet vertellen op school. Hij schaamde zich. Dat hakte er bij mij wel in. Schaamt hij zich voor mij? Schaamt hij zich voor het leven dat hij gekozen heeft? Hij zei dan: ik heb mijn hele leven voor die baan gestudeerd en nu kan ik het niet zeggen, want ik ben het niet meer.”

Maar in zijn hart bleef hij montfortaan. “Op mijn twaalfde stierf mijn moeder en op mijn achttiende trad mijn vader weer opnieuw in bij zijn congregatie. Hij moest terug. Hij wilde iets betekenen voor anderen. Daar kon hij nuttig zijn. Hij heeft mijn zus nog kunnen trouwen en zijn kleinkinderen gedoopt. Voor mij als jongste was het moeilijker. Ik was er nog niet klaar voor en voelde me verlaten. Maar op zijn begrafenis besefte ik dat het goed was wat hij gedaan heeft. De hele kapel was bomvol mensen. Ik dacht: allemaal voor mijn vader? Dan moet hij wel indruk gemaakt hebben. Ik draag hem nog steeds bij me. In mijn jaszak bewaar ik zijn rozenkrans, met van die kraaltjes afgesletten van het vele bidden.”

Dit verhaal is mede mogelijk gemaakt door het Steunfonds Freelance Journalisten.